

SSGSS YASASI NEDEN GEREKİYOR VE

HAYATIMIZDA NELER DEĞİŞİYOR?- I

Çetin
DURUKANOĞLU
Metalurji Mühendisleri Odası

m a k a l e

1.Sermaye Birikim Sürecinde Sosyal Güvenlik Fonları Ve Hizmet Alanlarının Fonksiyonu

1.a- Kapitalizm-Kriz Diyalektiği

Emperyalist-kapitalist sistemin, 1996 yılında doğu Asya krizi ile belirginleşen bölgesel-noktasal krizlerinin sisteme içkin yapısal özellik taşıdığı bugün içine girilen merkezi durgunluk ile tescillenmiş ve toplumsal hayatta karşılığını temel gıda maddelerinin fiyatlarındaki fahiş artış ve buna tekabül eden protesto ve isyanlarla bulmuştur. Sermaye açısından kriz-fatura diyalektiği işlemekte ve krizin faturası işçi-emekçi sınıflarına kesilmektedir.

TUSİAD'ın SSGSS yasa tasarısının TBMM'ye geldiği gün yapmış olduğu basın açıklamasında, sermayenin her rengi için (yeşili, laiki, milliyetçisi vs.) krizden çıkışın ana koşulunun, İMF'nin 3,5 milyar dolarlık krediyi serbest bırakma koşulu olarak dayattığı SSGSS yasının geçmesi olduğu vurgulanmaktadır. TUSİAD açık bir pervasızlıkla emeklilik ve sigorta fonlarının sermaye piyasalarında kullanılması gerektiğini savunmaktadır.¹ Hem TUSİAD hem de İMF yasanın geçmesi konusunda açık bir tavır almışlardır.

1.b- Sermayenin Yeniden Üretimi,

1.b.1- İthal İkameci Sermaye Birikimi Süreci Ve Sosyal Güvenlik Fonları

İkinci paylaşım savaşı sonrası dünya emperyalist-kapitalist sisteminin yeniden yapılanma sürecine emperyalist merkezler ile sömürge, yeni-sömürge ülkelerdeki ilişkilerin bir biçimi olan ithal ikameci sermaye birikimi modelinin bir ayağında, emperyalist merkezlerde değersizleşen sermaye ile yeni- sömürgelerdeki emek-gücü arasındaki ilişkiydi.

Sosyal Sigortalar Kurumu-Devlet Yatırım Bankası -Kamu İktisadi Teşekkülleri-Özel Sektör İlişkisinin tarihsel bağlamda incelenerek "sorunun" nasıl yaratıldığını ve sermaye birikim süreci ile ilişkisini görmek gerekir.²

Bu dönemde Kamu İktisadi Teşekküllerinin finansmanında SSK fonlarında kullanılmıştır. SSK prim gelirleri, yurtiçi tasarruflar içerisinde, 1965 yılında yüzde 8.2, 1970'de 10.7, 1975'de 12.6, 1980'de 11.1, 1985'de 9.1, 1990 yılında ise yüzde 13.3 oranında paya sahipti.³

Bu fonlar mevcut enflasyon altında faiz oranları ile kullanılmış ve zaman içinde eritilmişlerdir. Bu noktada, önce SSK fonlarının, ekonomi içerisinde ne ifade ettiği üzerinde durulması faydalı olacaktır. SSK ve DYB arasındaki karşılıklı ilişkide söz konusu olan miktarları göstermesi açısından, örneğin 1975 yılında, DYB, kaynak ihtiyacının yaklaşık yüzde 33'ünü SSK'dan karşılamış, SSK'nın da, fonlarının yüzde 56'sını DYB'na plase ettiği hesaplanmıştır. Enflasyonun altında faiz oranları ile verilen bu fonlar zaman bağlı olarak erimişlerdir.

1.b.2- İhracata Yönelik Sermaye Birikimi Süreci Ve Sosyal Güvenlik Fonları

1970 lerde tıkanan ithal ikameci sermaye birikimi modeli 1980'lere gelince içinden çıkılmaz bir hal almıştı. İhracata yönelik sermaye birikimi modeline geçebilmek için işçi emekçi örgütlenmelerinin dağıtılması gerekiyordu ve 12 eylül askeri faşist darbesi bu yolu açtı. Bir yandan ihracat eksenli diğer yandan özelleştirme politikalarının gündeme alınması yeni dönemin temel eksenini oluşturuyordu. Bu dönemde DYB EXİMBANK'a dönüştürüldü.

Politik alanda yeni-sağ Reegan-Teatcher politikaları, Felsefi alanda post-modernizm ve ekonomik alanda özelleştirme politikaları ile karakterize olan 1980'lerin Türkiye izdüşümü Özal dönemidir.

Hem kamuda biriken değerlerin gaspı hem de büyük ölçekli işletmelerde ortaya çıkan sendikal örgüt-lülüğün parçalamak kar oranlarını yükseltilmesinin yegane çözümeydi.. Özelleştirme toplumu tepeden tırnağa yeniden sermayenin merkezileşmesi ve kar oranlarının yükseltilmesi ekseninde kalıba dökülmeye başlandı.

Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT)'lerle başlayan süreç hastane ve okulların özelleştirilmesinden geçip eğitim sağlık, sosyal güvenlik gibi hayatımız olan ve toprak, su gibi hayat alanlarının özelleştirilmesine kadar uzandı.

Uruguay Raundu ile başlayan, GATS ve MAİ anlaşmaları ile devam eden süreç İYSB modelinin uluslararası iktisadi ilişkilerde yerini belirlemiş oluyordu. İçine girilen “küresel ekonomiye entegrasyon süreci” kendi doğal mecrasında alınan borçların ödenmesini gerektiriyordu. Bütçesinin neredeyse dörtte birini faiz-borç ödemelerine ayıran Türkiye bu borç sarmalında bütün kaynaklarını peşkeş çekti.

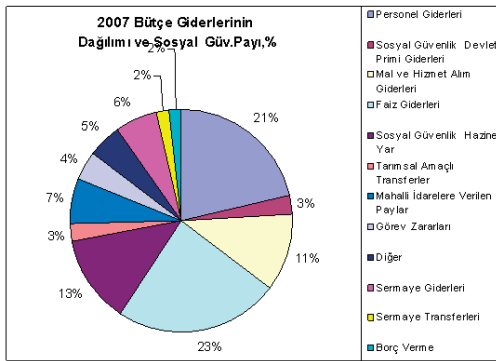
1.C. Sosyal Güvenlik Sistemi “Karadelik” Mi-dir?

“Türkiye’de ‘kara delik’ diye adlandırılan her yıl artarak tahminleri altüst eden sosyal güvenlik sisteminin açığı, bu yıl 2006’ya göre 8.4 milyar YTL artarak 18 milyar YTL’den 26.4 milyar YTL’ye ulaştı. Böylece açık 2007 için belirlenen 205 milyar YTL’lik bütçenin yüzde 12.8’ini oluşturdu.”⁴

Resmi ağızlar hep birden karadelik olayını sosyal güvenlik harcamalarına bağlıyorlar.

Sadece mevcut sisystem içinde kalınarak çözüm önerileri

Bütçeden sosyal güvenliğe yapılan transfer 26 milyar YTL. Kaçak istihdam ve eksik beyanla istihdamın tek başına yol açtığı kaynak kaybı, 54+62 milyar YTL’den 116 milyar YTL’dir. Yani vergi gelirlerinin yüzde 63’ü. Yıllık bu kadar kaybın yarısının önüne geçilse, bu sistem sürdürülemez olmaktan çıkar. Hatta daha iyi hizmet verilir. Reform adı altındaki cenderelere de gerek kalmaz.⁵

⁶ Mustafa Sönmez, 22 Mart 2008, www.sendika.org

2007 yılında Bütçe giderleri dağılım payı ve bunun içinde sosyal güvenliğin oranları düşünüldüğünde “kara delik” diyerek 70 milyonun yüzüne baka baka yalan söyledikleri ortaya çıkmaktadır.

Faiz giderleri % 23 gibi bir orandadır. Sosyal güvenlik harcamaları ise %13 . Yani faiz ödemelerinde yapılacak bir düzenleme bile kaynak sorunun çözer.

Sadece mevcut bütçe dağılımı ve kayıtdışı çalışma ekseninden bakıldığında bile söylenen yalanlar ortaya çıkmaktadır. Emek örgütlerine yalancı olduklarını söyleyenler bu gerçekleri kamuoyuna anlatmamakta saklamaktadırlar.

Asıl sorun primlerin oluşturduğu tasarrufların sermaye birikimi sürecinde kullanılması ile “hortumlanan” milyonlarca insanın sosyal güvenliği, şimdi başka bir gerekçe ile geri ödeme yapılmadan ve önümüzdeki dönemde sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınacak olanların tasarrufları da sermaye piyasalarında kullanılmasının yasal düzenlemeleri yapılmaktadır. TUSİAD bunu açıkça dile getirdi.

1.D Herkese Sağlık Güvenli Gelecek Platformu Ve Ssgss’ye Karşı Mücadele

Bu gerçeklerden yola çıkan ve yeni yasanın sağlık ve sosyal güvenlik alanında getireceği yıkımların farkında olan emek örgütleri İstanbul bileşenleri 2007 Aralık ayında bir araya gelerek Herkese Sağlık Herkese Güvenli Gelecek Platformunu oluşturarak sadece yasaya karşı olmadıklarını Herkese nitelikli sağlık hizmeti ve sosyal güvenlik şemsiyesi sağlayacak olan önerileri ile de kamuoyunun karşısına çıkmıştır. Emek güçleri cephesindeki yıllardan beri var olan dağınıklığı aşma noktasında mütevazı bir adım atılmış ve emek güçlerinin son iki yılda ortaya koyduğu tekil direnişleri aşarak en aktif savunma noktası olmuştur.

Emek platformunu aşağıdan zorlayarak sürece dahil olmalarını sağlamış, Bakanla yapılan görüşmenin ardından televizyonlarına yansıyan “%90 mutabık kaldık.” söylemine pratik bir cevap vermiştir. “Mutabık değiliz” açıklaması ile İstanbul’da iki ayrı eylem örgütlemiş 6 Nisanda İstanbul mitingi organize ederek olumsuz atmosferi dağıtmış ve diğer illeri de etkileyerek Ankara TBMM’ne yürüyüş ve genel grevin ön-

gününe dayanmıştır. Emek örgütlerinin merkezleri bu çağrılara cevap vermemiştir. Doğal olarak süreç kilitlenmiştir.

Bizimde oda olarak içinde aktif çalıştığımız bu platform son yılların en önemli deneyimi olarak hafızlarda iz bırakmış birleşik emek mücadelesini pratik olarak herkesin gündemine sokmuştur.

Dipnotlar

1. [www.tusiad.org/tusiad_cms.nsf/BMKitlerTarih/A2C105EC663F3B35C2257419004164FE/\\$File/TU-SIADBasinBulteni27Mart20081.pdf](http://www.tusiad.org/tusiad_cms.nsf/BMKitlerTarih/A2C105EC663F3B35C2257419004164FE/$File/TU-SIADBasinBulteni27Mart20081.pdf)

2. Sosyal Güvenlik Reformu Çerçevesinde SSK Kaynaklarının Kullanımı Sorunu, *Hakan Arslan, Ankara, 2008 Başlıklı Çalışmada*

3. Özşuca, Ş.T. 1995, “Sosyal Güvenlik Sisteminde Yaşanan Kriz - Sistemin Yeniden Yapılanması Üzerine Öneriler”, T. Harb-İş Sendikası için yazılmış rapor, Ankara, s. 30

4. Radikal, 13.11.2007

5. Mustafa Sönmez, 22 Mart 2008, /www.sendika.org/yazi.php?yazi_no=16004

6. Mustafa Sönmez, 22 Mart 2008, /www.sendika.org/yazi.php?yazi_no=16004